

PRIDELAVA SLADKIH LUPIN

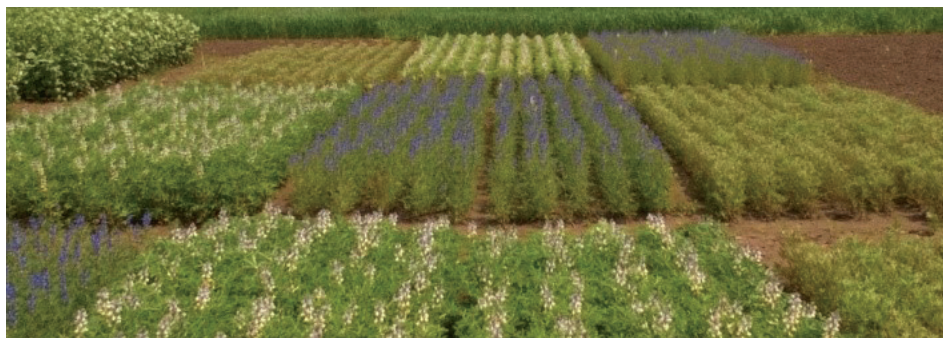
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA

Oddelek za kmetijsko svetovanje
Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 513 07 26, 041 310 159
E-naslov: jasmina.slatnar@lj.kgzs.si
www.lj.kgzs.si

V okviru skupne Evropske kmetijske politike se tudi v Sloveniji izvaja t.i. zelena komponenta, katere ukrepi ugodno vplivajo na podnebje in okolje, preprečujejo širitev monokultur v kmetijstvu, izboljšujejo tla in povečujejo rastlinsko raznovrstnost. Za ohranjanje površin z ekološkim pomenom (PEP) se priporočajo predvsem metuljnice, ki vežejo dušik. Med metuljnice sodijo tudi zrnate stročnice, kot so soja, grah, bob in različne vrste lupin (*Lupinus spp.*). Rod *Lupinus* obsega 200 – 600 vrst enoletnih in večletnih vrst lupin, ki v večini vsebujejo grenčine in niso primerne za prehrano.

S selekcijo so lupine postale kulturne kmetijske rastline, primerne za prehrano ljudi in krmljenje vseh domačih živali. Sladke vrste volčjega boba oz. lupin, ki so primerne za prehrano domačih živali so modra (*Lupinus angustifolius*), rumena (*Lupinus luteus*) in bela lupina (*Lupinus albus*).

Slika 1: Cvetovi in stroki modre, rumene in bele lupine.

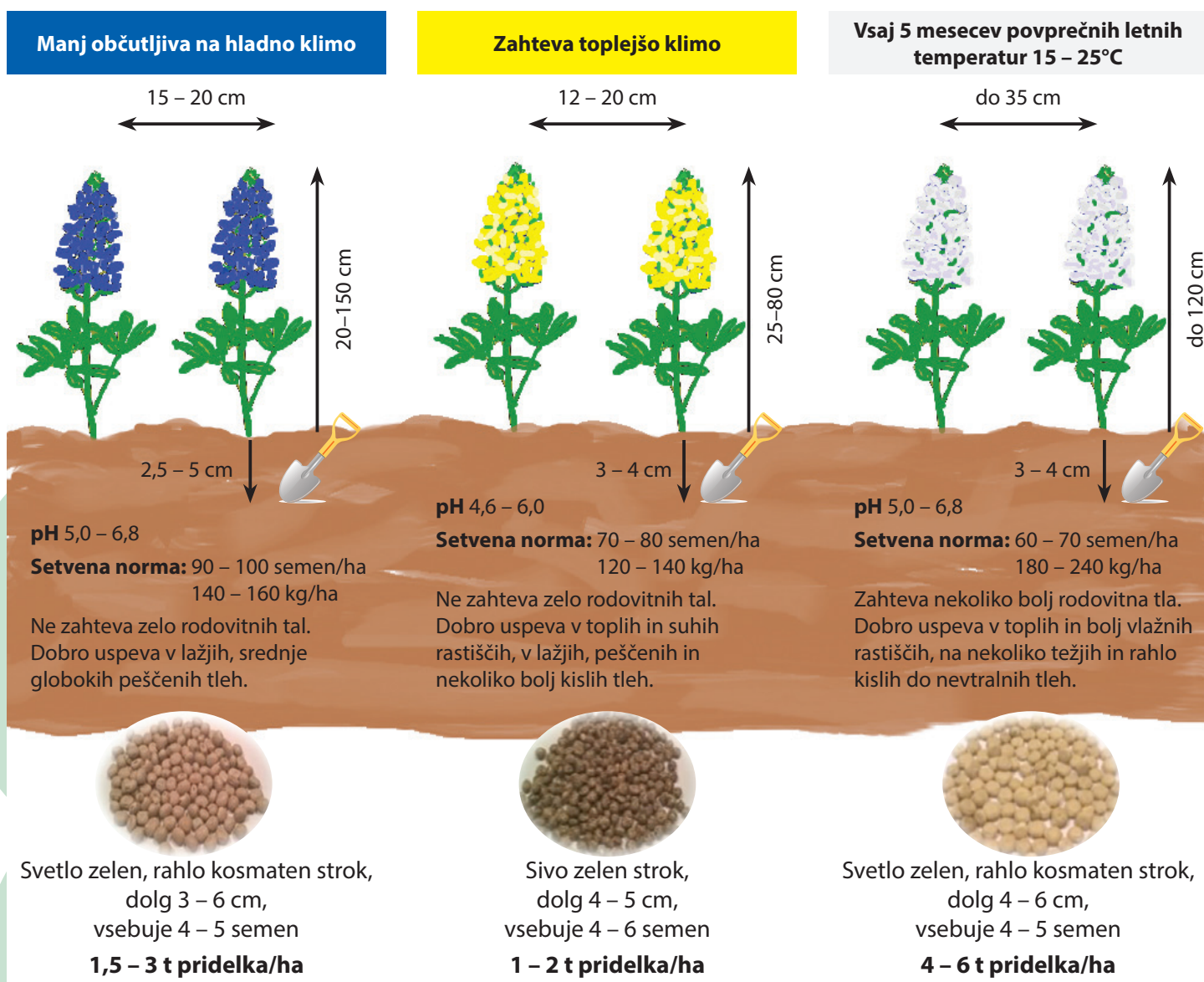
TEHNOLOGIJA PRIDELAVE SLADKIH LUPIN

Splošna priporočila za pridelavo lupin.

Tla in lega 	Primerna: lažja, srednje globoka peščena tla. Nepriprerna: težka in slabo odcedna tla. pH od 5,0 do 6,8. Primerno založena s hranili. Manj primerna so zelo kislila ali alkalna tla.	Obdelava tal 	Obdelava zemlje: Priporoča se jesenska obdelava, čim bolj homogena, ne prefina in ne pregroba. Kolobar: Na isti površini čez 4–5 let izboljšuje: <ul style="list-style-type: none">• založenost z N,• večja razpoložljivost s P,• strukturnost tal,• primerna za mešane posevke.
---	--	--	--

Izbira sorte 	Odpornost na bolezni: <u>Antrahnoza:</u> modre lupine > rumene > bele Pridelek: bele > modre > rumene Vsebnost beljakovin: rumene > bele > modre	Setev 	Sredina marca – začetek (sredina) aprila Setvena norma: 80 do 240 kg/ha (odvisno od sorte) Globina setve: 2 do 6 cm (odvisno od velikosti semena) Medvrstna razdalja: 12 do 25 cm Lahko sejemo z žitno sejalnico.
Varstvo rastlin 	Pleveli: Počasen razvoj rastlin - nizka konkurenčna sposobnost proti plevelom. Obvezna uporaba herbicidov. Za ekološke kmetije - več letno zatiranje trajnih plevelov in česanje enoletnih plevelov. Škodljivci: listne uši, listni hrošči, divjad Bolezni: antrahnoza	Gnojenje 	Dušik (N): ni potrebe - izjema veliko izpiranje v zelo deževnih letih Fosfor (P): ~ 40 kg/ha Kalij (K): ~ 60 kg/ha Magnezij (Mg): ~ 20 kg/ha Žveplo (S): 0 do 60 kg/ha Elementi v sledovih: po potrebi Podatki se nanašajo na stopnjo založenosti tal z C.
Žetev 	Zrelost: 95 % strokov in stebel porjavi. Zrnje čvrsto in odporno na pritisk. Vlažnost zrn 15 do 20 %.	Uporaba 	Zrnje lupin je bogato z beljakovinami, škrobom in maščobami. Primerno za prehrano domačih živali in ljudi.

Lastnosti in priporočila za pridelavo posameznih vrst sladkih lupin (modra, rumena, bela).

Slike 2, 3 in 4: Setev, cvetenje in žetev bele lupine iz našega poskusa

	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
modra		■	■	■	■	■	■
rumena			■	■	■		■
bela		■	■		■		■

■ setev ■ cvetenje ■ zrelost

Lupine, tako kot vse metuljnice, dobro vežejo dušik iz zraka, ugodno delujejo na tla, so ugodilke v kolobarju in zelo primerne za krmljenje vseh domačih živali.

Sliki 5 in 6: Vpliv lupin na tla in koreninski sistemi različnih vrst sladkih lupin.

Slika 7: Različne vrste lupin (poskus na Studencu)

Vsa literatura je na voljo pri avtorici tehnološkega lista.

Kmetijska svetovalka – specialistka za živinorejo
Jasmina Slatnar, univ. dipl. inž. zoot.
 Terenska kmetijska svetovalka
Dr. Tina Trebušak, univ. dipl. inž. zoot.

Izobraževanja so 100 % financirana s strani
 Odseka za razvoj podeželja, Oddelek za varstvo
 okolja, Mestna občina Ljubljana.
 Vse podrobnosti o drugih izobraževanjih na območju
 MOL so na voljo na spletni strani MOL.

